

LA TARTRANA

· RECULL DE COSES NOSTRES ·

butlletí de règim interior del
CENTRE D'ESTUDIS D'ALTAFULLA

any V. 2ª època. altafulla, setembre del 1983

núm. **24**

EL PAPER MONEDA A CASA NOSTRA

(Ampliació i esmena de LA TARTRANA 19).

Com assidu lector de La Tartrana que soc, i donat tot el que vaig anar esbrinant, vaig consultar amb el Centre d'Estudis i ells em recolzaren i digueren que seguís endavant en aquesta tasca, i que si arribava a bon fi, que fes un escrit a La Tartrana, i aquí està.

Tot això va començar després d'haver llegit el número 19 del nostre Butlletí, en el que es demanava que es facilités un ajut al Centre en aquest tema de les emissions de Bitllets en la nostra Vila i arreu de la comarca del Tarragonès. Doncs be, aquí està contingut tot el que he pogut esbrinar, com un petit afeccionat a l'art de la numismàtica que soc i com un seguidor més de tot allò que encara no ha estat resolt, però que amb un cop de mà es pugui esgrunar pel be de la cultura.

Aleshores vaig sentir un corc dintre meu que m'animava i em deia que havia de cercar tot allò que fins ara era una "enigma" per molts de nosaltres, no per haver-ho deixat d'intentar, sinó per no disposar dels mitjans necessaris malgrat els nostres esforços. Tot va ésser posar-s'hi i promptament ja en vaig recollir els primers fruits: el primer que vaig descobrir fou tot el pertanyent a la primera emissió del 17 de maig de l'any 1937: tiratge, colors, mides, tipografia i particularitats. La cosa anava be, ja havia trencat la closca, però encara hi quedava el gra.

D'aquí que, no donant-me per vençut i amb tot l'interès, vaig prosseguir a la recerca d'un d'aquells vals, ara gairebé extingits i que quaranta-sis anys enrera havien circulat per les mans dels nostres oncles i avis, i inclús dels nostres pares, mainada en aquell temps, ells varen ser els últims en veure'ls i en utilitzar-los. Varen passar un parell de setmanes des de les primeres troballes i no sortia res de nou, peròquina fou la meva atrapada quan un bon dia vaig copsar el gra de la closca i vaig topar-me amb dos d'aquells cartronets, de gran estima per mi, desconeguts fins ara, però que a partir d'aquells moments de goig, ja mai més sortirien d'Altafulla.

Ara ja els tenia entre les mans, ja es podia donar el cas per resolt, però encara sentia les fiblades del corc dintre meu i hi havia quelcom que em tenia encaboirat; si ja n'havia cercat un parell, senyal que així i tot en quedava algun d'aïllat, per què no buscar-ne uns altres?

I de fet, passat ja quasi un mes de les primeres recerques, els vaig aconseguir. Ara sí que ja podia dir allò de "Vaig sembrar una llavor i en vaig recollir un bon fruit".

De llavors ençà, ni tan sols n'he vist uns altres, ni tampoc he tingut cap nova de què en voltés cap. Així, doncs, els poquíssims que queden, o bé pertanyen a alguna col·lecció particular, o són objecte de Museu, d'aquí el gran valor que tenen, el que fa impossible la seva adquisició i el difícil que ha estat cercar-los.

Un cop vaig tenir-los entre els dits, vaig constatar les dades que ja tenia de bon principi, a veure si de veres pertanyien a les dels vals trobats; tot cairava, el cas era acabat.

Sota d'aquestes ratlles podreu veure'ls fotocopiats i amb totes les seves dades.

1a EMISSIO

Sense data d'emissió ni de venciment (però creats el 15 de maig de 1937).

Organisme emissor: Ajuntament.

Forma i mides: rectangular (angles arrodonits) 41 x 74 mm.

Color: impressos en negre.

Sèrie: sense

Denominació: val.

Numeració: sense.

Particularitats: Impressos per una sola cara. Sense cap signatura.

Segell també violeta ovalat. "Villa de Altafulla" al dors.

VALOR: 1 Pesseta. Tiratge: 1000

Material: Cartró color taronja

VALOR: 50 cèntims. Tiratge: 2000

Material: Cartró color crema.

Tal i com se'n feu ressò a La TARTRANA 19, tots els vals foren impressos a la impremta Sugrañes i Cia de Tarragona.

Pel que fa referència a la segona emissió, seria una bananada que tornés a repetir tot el subratllat a la Tartrana esmentada. Tan sols un petís incís per a dir que en una convenció Numismàtica celebrada a València i tocant aquest tema que avui ens ocupa, el bitllet d'1 pta. de l'Ajuntament d'Altafulla de la segona emissió, fou considerat com un dels més bells de tot el Principat, d'aquí que he cregut interessant fotocopiar-lo i introduir-lo en aquesta Tartrana, perquè veritablement tots nosaltres el poguem contemplar i fixar-nos en els seus gravats.

He tingut unes noves que fan ressò d'un val d'Altafulla d'1 Pta. de la primera emissió, amb les dades iguals que les aquí esmentades, però amb la particularitat que en lloc de tenir els angles arrodonits, aquests són punxeguts; tant de bo que d'aquí un temps el poguem trobar

per acabar de completar i aprofundir aquesta informació.

Pel que fa al quadre aparegut a La TARTRANA 19 després d'una sèrie de recerques he vist un seguit d'errades, no pel fet d'haver-se equivocat l'autor, sinó perquè en aquest món de la numismàtica cada dia podem topar-nos amb nous descobriments, d'aquí que quan es va emetre el lli-

bre del que després foren tretes les dades del gràfic, encara no es coneixien ben bé aquestes emissions que d'aquell temps ençà han sorgit. Per tal de no aprofundir massa en el tema i no haver d'anar esmenant errada per errada, he considerat més oportú i més lògic fer-ne un de nou amb les dades ja possades al dia.

Per a la formació d'aquest gràfic, així com les dades esmentades dels bitllets de la nostra Vila, m'he recolzat en el llibre

publicat l'any passat, titulat "El paper moneda català, 1936-1939", d'Antoni Turró.

	5 Cts	10 Cts	25 Cts	50 Cts	1 Pta.	2 Pts	TOTAL
ALTAFULLA			I	I	II		4
BONASTRE			I		I		2
LA CANONJA			I	I	I		3
EL CATLLAR				II	II		4
CONSTANTI			I	II	II		5
CREIXELL DE MAR			I	I	I		3
ELS GARIDELLS							-
EL MORELL		II	II	II	III	I	12
LA NOU DE GAIA					I		1
ELS PALLARESOS							-
PERAFORT			I	I	I		3
LA POBLA DE MAFUMET				I	I		2
LA POBLA DE MONTORNES			II	III	III	II	10
PUIGDELFI				II	III		5
RENAU							-
LA RIERA		I	III	III	III		10
RODA DE BERA			II	I	II		5
SALOMO		I	I	I	I		4
LA SECUITA							-
TARRAGONA		I	I		I		3
TORREDEMBARRA			I	I	I		3
VESPELLA							-
VILALLONGA DEL CAMP			II	II	III		7
VILA-SECA DE SOLCINA				I	I		2
T O T A L	3	5	19	25	33	3	88

Desitjaria que tota aquesta informació aquí arramassada no tan sols hagi servit per a occir el temps, sinó per a aportar un granet més de sorra en l'àmbit cultural de cadascú de nosaltres.

Hem de pensar que som nosaltres els veritables creadors de la història, tots tenim alguna cosa per a dir o explicar. Be, doncs, fem-ho escrivint a LA TARTRANA a través del Centre d'Estudis (és una de les maneres d'enriquir-nos, tan culturalment com social), ells us estaran molt agraïts.

ANTONI RAMÍREZ I BALLESTÉ